

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

בר.

עין משפט גר מצוה

א מ"י פ"ב מהל' מפלה לכה די:
בא ב ג מ"י שם הלכה
[ח] י קטנ טעין יט
טושי"ע ח"ט כ"י קמד
שפי"א כ"ח:
כב ד מ"י פ"ב מהל' מפלה לכה די:
טושי"ע ח"ט כ"י קטנ טעין יט
כג ה מ"י פ"ב מהל' הלכה ד טושי"ע ח"ט
מ"י קטנ טעין יט:
כד ו מ"י פ"ב מהלכה טעין יט:
כה ז מ"י שם טושי"ע ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
כו ח מ"י שם טושי"ע ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
כז ט"ו שם טעין יט:

מוסף רש"י
קורא אחריו מות. שהוא פקדי יום המוספים ופרשה ראשונה לתורה אומר (סוטה ט.) א"ב עשור. פרשת שור או כבד המנוחה הלאה מות ויכול לגלות מ"ט למס שבט שהתורגמן מתרגם מקרא לחורו של פרשת אחרי מות, ואין כאן שזות כדי שיפקיד מתרגם ואין כאן גמלי לזכור וגולל את המורה (טו).

רבינו הננאל
ובניא ג' וואם ולישלתן ג' פרשיות כנון כי בה אמר ה' חנם ברוכה וגו' כי בה אמר ה' מוצרים יוד עמי בראשונה וגו', ועתה מה לי פה נאם ה' כנון אלו קורין אחר מרגל בתורה כענין אחר. כן אחריו מות ואך בעשור, אך על פי שהן מורוקין זה מזה כיון שהן ענין אחד מרגל. ובבבא מרגלן אפילו בשבת ענינית. וכאן וכאן בכדי שלא יפסיק התורגמן, פי משה דפירש שם שירוקן הספר ריגיע בענין שרומז לקרות, שיעור שישלים המתרגם הפסוק מתרגם לא יחר. ואין מרגלן בבבא ובבבא לבניא, כנון מישיעי לירמיה וכוונתו בוי. ובבבא של י"ב והוא ספר תרי עשר, מרגלן מבניא לבניא כנון אלו ובלבד ח"ט דילג מסוף הספר לתחילתו, שהוא לפסוק [מתג'] המפטיר בבבא הוא פורס את שמע והוא עובר לפני התיבה, אם הוא נושא את כפיו, מאי שטמא, רב פפא אמר משום כבוד. רבא בר שימי משום כבוד איצוני, כלומר חיישין דילמא אתא לתימא אני מפטיר זה פורס על שמע וכי זה גדול ממני שיפיק שכי, הילכן התקני להיות עובר פורס על שמע ובבבא לפני התיבה וכו'. ואם עושין בתנן אין שם אלא משום כבוד אלא רב מיצניא אלא כמבורכ שהפוסק על שמע התעורר לפני התיבה נוטל שפר.

ובבביא שלשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו בביבא אלא פסוק אחד שלא יבא לטעות רק בתחילת ההפטרה אלו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דחיישינן שיטעה: ואם היו ששש פרושיות קורין אחד אחד. קשיאלעל מה שאנו מתרגמין ואמר יושע אל העם המדקדו (יושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן צימד ואע"פ שש פרשה בסוף שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר ימינו לפי שהן מדברות בנניס היום כדי לפרסם הנניס וכן צמתן תורה כדי לפרסם הנניס: **אבל** אינו פורס על שמע, ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

במגילה לעיל (דף יט: ט) (א) הכל מודה שלא יוציא את חמרים ידי חובתן בדבר שנקדשה משום דבשעתו איכא ד' דברגן דפרשיית לעיל לברגן דרבי יהודה אצל במגילה יש להקל לפי שטף ושישם הוא צפקק להרוג ולהשמיד לשיכך עמאי רבי יהודה כגדול: **פוחה**. (ח) ערוס ויפח פ"ה מתרגמין ערטיילא ופחי וליאת דפחי הוא תרגום של ערוס וכן פירש רב אלפס דפחי זהו אותו שלגזש בגדיים קרויען והכי נמי משמע פרק קמח דמס' קדושין (ג) **ואינו** עובר לפני התיבה. קשה מאי איציא קטן אפילו גדול נמי אינו עובר לפני התיבה אלא כ"כ נתמלא זקנו דתמיל סוף פ"ק דחולין (דף טז) (א) וישם ונתמלא זקנו לפני ראי לעשות שלים צבור וליעד לפני התיבה אצל זענין אחר לא וי"ל דתסת מיירי צמעית צבור דתמנן צמעית (דף טז) דלין מורדין לפני התיבה אלא זקנו ורגיל (ב) (ומי שנתמלא זקנו) ומי שטפונו מרובה וליעד לקמי התיבה גבי נתמלא זקנו ראי לעשות את היינו להיות ש"ך בקציעות אצל צחקאי צעלמא יכול להיות משביח צ' שערות ולא כמו שפירש רש"י שם דפירש דמיירי לתקיעת אוקסטר ולהטנות פרגס על הצבור ולהקיות ולגדות: **ואין** נושא בכפיו משמע הא אס הביא צ' שערות ישא כפיו וקשה דהא סוף פ"ק דחולין (דף טז) (ב) אמר דלין נושא את כפיו עד שיתמלא זקנו ועוד קשה דמשמע סוף פרק לולב הגזול (בבבא דף טז). קטן היודע לישא את כפיו חולקין לו

תרומה בגרון ואפילו קטן ממש וי"ל דהיהו דלולב הגזול נמנע עס כהניס גדולים ללמוד ולהתחנך והא דפסלינן הכא קטן מיירי בשאין גדולים עמו והיהו דחולין דבעי מלוי זקן מיירי לישא כפיו מתייר בקציעות אצל צחקאי צעלמא יכול הוא לישא כפיו אע"פ שלא נתמלא זקנו ולא לחחוקי נפשיה בכהני: (וע"ע תוס' יבמות ט: ד"ה ואלו): **מי** שא"א ראה מאורות לא יפרום על שמע. וקשה דהא רבי יהודה הוא דלומר פרק החובל (ז"ק דף ט). ויש סומא פטור מכל המצוות וא"כ אי איירי הכא בסומא אפילו ראה מאורות וקשה מני ומפרש צירושלמי דלל בסומא ממש אלא מיירי שהוא צביט אכל ועוד וי"ל דמיירי שפיר בסומא והא דפטרין התם סומא היינו גמי התורה אצל מדרבנן מיהא חייב ואפילו נסתמא משונול מ"מ חייב הוא מדרבנן שלא יהא כנכרי ולא יהא נוהא צו דת יהודי כלל דלא דמי לגשים דפטוריס ממצוות עשה שהומן אפילו ממותן שאין אלא מדרבנן שהרי נצד הנוכה וצדברע כסות וצמקרא מגילה דלא הוא אלא מדרבנן לא מחייבי אלא לפי שהן היו בצאות הנניס היום עטמא שאפילו נפטור אותן מכל מצוות עשה שהומן גרמא מ"מ עדיין יש להן מצוות רבות אצל סומא אלא נפטור אותן מכל מצוות אפי' ממותן שאין אלא מדרבנן א"כ יהא חשבו כנכרי ואע"ג דפירש לעיל דקטן דלית (ח) תרי מדרבנן שהוא קטן ופריסתה משמע דלא הוא אלא מדרבנן אין יכול להוציא את חמרים גדולים לתיבא אלא תו דרבנן פריסתה משמע (ח) אפי"ה סומא יש צו תרי מדרבנן ויציא שפיר האחרים דכיון שהוא גדול ובר דעת עדיף טפי מקטן (ז) וע"ע תוס' עירובין ז. ד"ה דילמא וכו' וזכיר לעיל יט: ד"ה וי"מ מכשיר

כשאלה

ואם היה המפטיר קטן שאינו ראוי לזכור לפני התיבה ולא לפרוס על שמע עמו פורס את שמע ע"כ וכבר כתבתי בריש"י דפוחה בשאין לו מצי שוקים ולא יפח: (ד) ד"ה מי שלא וכו' לעיל דקטן דלית ביה מתייר מדרבנן שהוא קטן ופריסתה משמע נמנע דלא וכו' וזכיר סומא שיש צו תרתי מדרבנן מוציא שפיר:

ובבביא שלשה. אם ירצה ולא חיכתת לן אם יטעה דלא נפקא מינייה הוראה: **ואם היו שלשתן** וכו'. בגמי מפרש היה משכתה לה לרופין: **מדגלגין בביבא**. מפרשה לפרשה: **ואין מדגלגין** בסורה. שהשומע את הקופץ ממקום המקום אין לבו מיושב למעט: **ועד כמה הוא דגלג**. בביבא: **אם יפסוק התורגמן**. שלא יפסוק משום שהוא קורא אלא כדי שיוכל לגול את הספר ולקרוא במקום הדילוג קודם שיגמור התורגמן תרגום המקרא שידלג זה משום שאין צורך צבור לעמוד עם השמיעה: **גב' קורא**. כהן גדול אחרי מות ציוס הכפורים שהיה הוא צמסקמ יומא וחק צעשור לחודש יש כאן דילוג דפרשת חך צעשור להדש השביעי צפרשת אמור אל הכהנים: **כאן כנדי שלא יפסוק המתורגמן**. והאי כנדי שלא יפסוק הוא שהיה סמוכין הן: **והא קפני גרסינן**. ולא גרסינן עלה: **זענין אחד**. ששניהן מדברין בדבר אחד ואין כאן טירוף הדעת הלכן כי לא מפסיק תורגמן מדלג שהרי שניהן זענין ויה"כ מדברין וממני דקמיני כלל לא צמי ענינים כגון מפרשת נגעים לפרשת זין: **והסניא**. צמקמא: **אין מדגלגין מנייא לנדיא**. שיש כאן טירוף יותר מדלי: **מסוף הספר** לתחילתו. מפרט: **מרגל המפטיר בביבא**. מי שרגיל להפטיר בביבא תקנו חכמים שיהא פורס את שמע: **הוא עובר לפני הסיבה**. להוציא את הצבור בקדושה שצמפלה: **על ידו**. בצעיו: **קטן אינו פורס על שמע**. לפי שהוא צל להוציא רביס ידי חובתן ועיון שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את חמרים ידי חובתן: **ואינו נושא את כפיו**. אם כהן הוא שאין צורך על צבור להיות כופסין לזכרותו: **פוחה**. (ט) צמק' סופרים (ט) מפרש כל שרבעיו נראהו. ערוס ויפח מתרגם ערטיילא ופחח (ישעיה ט): **פורס את שמע**. דהא מחויב צברכה: **אצל אינו קורא בסורה**. משום כבוד תורה וכן לפני התיבה וכן צמסיות כפיס הגזא הוא לצבור: **גמ' משום צבד**. להעביר לפני התיבה הואיל וממילא עלמו לצד שאינו כבודו מתקין לו וז לצבור: **משום אינו**. הדבר בא לידי מחלוקת אי מפטיר ואחיה תעבור לפני התיבה: **דקה צעיד בתנסי**. הצל לעבור לפני התיבה אינו נוטל שפר

דקה צמי שוקים ומשעה פי' כתי' צמקין דלית ביה משום ולא ירצה צ' ערות דבר דכיון שאין לו כלל מצי שוקים אית ציה אפרוק שוקים אית ציה אפרוק מנועו וזית ליה מצי שוקים אפי"ג דקה הוא ליה ציה אפרוק דליית עורה וזו היה מקניעו ימי מת' כקטן: (א) תוס' ד"ה ליה אצל וי' במגילה לעיל דף יט: **מי** ש"ש בתיבא ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
היה: (ד) ד"ה פוחה. פ"ה ערוס ויפח ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
היה: (ז) וי"מ מכשיר. פ"ה ערוס ויפח ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
היה: (ח) אפי"ה סומא יש צו תרי מדרבנן ויציא שפיר האחרים דכיון שהוא גדול ובר דעת עדיף טפי מקטן (ז) וע"ע תוס' עירובין ז. ד"ה דילמא וכו' וזכיר לעיל יט: ד"ה וי"מ מכשיר

גלוין הש"ם
גמ' א"ה א"ב כנגד תורה. ע"י מ"ר פ"ב ספח: תוס' ד"ה פי' שלא רבי' אבל מדרבנן מיהא חייב. ע"י ר"ה דף ג' ע"ה מ"ה ר"ה ר' יהודה: **בא"ה אפי"ה סומא יש** שיש בו תרי מדרבנן. ע"י לעיל דף יט ע"פ מוס' ד"ה וכו' יהודה:

גלוין הש"ם
גמ' א"ה א"ב כנגד תורה. ע"י מ"ר פ"ב ספח: תוס' ד"ה פי' שלא רבי' אבל מדרבנן מיהא חייב. ע"י ר"ה דף ג' ע"ה מ"ה ר"ה ר' יהודה: **בא"ה אפי"ה סומא יש** שיש בו תרי מדרבנן. ע"י לעיל דף יט ע"פ מוס' ד"ה וכו' יהודה:

הגרות הב"ח

(א) גמ' א"ה א"ב כנגד תוס' איצוני קטן: (ב) רש"י ד"ה פוחה ערוס ויפח מתרגמין ערטיילא ופחח ובמ"מ סופרים מפרש על שרבעיו נראהו כה"ר: **ו"ז נראה דרש"י** כל היש צמקס דלי פוחה דהכי מיהא פוחה לחד קאמר אחרי שאין טעם כפיו הא צני חילת מנועו צמעה שטעה כפיו דמהי טעמא צמקין בתורה אינו נושא כפיו כיון שהוא יתק ומתקבלים צו מצי' להדיא כדף ח' צמ' על כן היה מסכת סופרים דפוחה דהכל כל שרבעיו נראהו דהיינו דלן לו מצי שוקים זה נמי מקרא פוחה שפוח' יתק לגמרי שאין לו חף צמי שוקים ומשעה פי' כתי' צמקין דלית ביה משום ולא ירצה צ' ערות דבר דכיון שאין לו כלל מצי שוקים אית ציה אפרוק שוקים אית ציה אפרוק מנועו וזית ליה מצי שוקים אפי"ג דקה הוא ליה ציה אפרוק דליית עורה וזו היה מקניעו ימי מת' כקטן: (א) תוס' ד"ה ליה אצל וי' במגילה לעיל דף יט: **מי** ש"ש בתיבא ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
היה: (ד) ד"ה פוחה. פ"ה ערוס ויפח ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
היה: (ז) וי"מ מכשיר. פ"ה ערוס ויפח ח"ט כ"י קטנ טעין יט:
היה: (ח) אפי"ה סומא יש צו תרי מדרבנן ויציא שפיר האחרים דכיון שהוא גדול ובר דעת עדיף טפי מקטן (ז) וע"ע תוס' עירובין ז. ד"ה דילמא וכו' וזכיר לעיל יט: ד"ה וי"מ מכשיר